

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ฉบับบททวนแนวทางการศึกษา ทั้งทางมานุษยวิทยา สังคมวิทยา และปรัชญา ซึ่งเป็นฉบับที่ 9 ปีที่ 9 (2559) นี้ ได้คัดเลือกบทความที่น่าสนใจจากงานประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 8 กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีทั้งหมด 4 บทความจาก 20 บทความ ในที่นี้คือบทความที่ 3-6 โดยทาง กองบรรณาธิการได้แบ่งบทความเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มแรกเป็นบทความวิชาการ เชิงแนวความคิดและทฤษฎี กลุ่มที่สองเป็นบทความวิจัย และวิทยานิพนธ์ และกลุ่มที่สามเป็นบทปริทัศน์ หนังสือ ดังนี้

เริ่มต้นด้วยบทความแรกของ สมรักษ์ ชัยสิงห์กานานนท์ ที่กล่าวถึงชาติพันธุ์ข้ามรัฐ วิชาการข้ามพรมแดน ซึ่งงานนี้เป็นงานสำรวจ เอกสารงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ข้ามพรมแดนรัฐชาติไทย เพื่อทำความเข้าใจ

เข้าใจทิศทางและปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของชาติพันธุ์ศึกษา ชุมชนทางชาติพันธุ์ของคนย้ายถิ่นที่ใช้ภาษาพูดและมีขนบธรรมเนียม ประเพณีร่วมกัน เมื่อมาอยู่ในสังคมใหม่จึงเกิดปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนิน ชีวิต เกิดการผสมผสานและสร้างพื้นที่ทางสังคมแบบใหม่ สร้าง จินตนาการเกี่ยวกับ “ความเป็นชาติ” และกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่เคย ถูกแบ่งแยกและจำกัดการติดต่อข้ามรัฐ เพราะอยู่ภายใต้อาณาเขต และกฎระเบียบของรัฐชาติที่แตกต่างกัน ซึ่งนักวิชาการจำนวนหนึ่ง เห็นพ้องกันว่า ทูนิซึมในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการแสวงหาแรงงานราคา ถูกและตลาดที่กว้างขึ้น ได้ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทางสังคมมากกว่า ยุคก่อน ๆ ซึ่งเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมากจากทฤษฎีการ สังคมศาสตร์ และในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการ ศึกษา และนักวิชาการไทยเริ่มออกไปทำงานวิจัยในต่างประเทศ รวมถึง งานส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่ากระบวนการก่อตัวของสำนึกความเป็น ชาติพันธุ์และการแสดงอัตลักษณ์มีลักษณะที่ไม่หยุดนิ่ง

บทความที่สอง สังคมวิทยา (การผลิต) วัฒนธรรม: ข้อ พิจารณาเบื้องต้นในเรื่องของการศึกษาด้านการผลิต โดยวิริยะ สว่างโชติ ได้นำเสนอการทบทวนทฤษฎีการผลิตทางวัฒนธรรมของงานวิชาการ สำคัญ ๆ ในยุค 1970 โดยนำงานของนักวิชาการ 3 กลุ่ม ที่ถือว่าเป็นผู้บุกเบิกงานด้านสังคมวิทยาวัฒนธรรม (Sociology of Culture) กลุ่มแรก คือเรย์มอนด์ วิลเลียมส์ (Raymond Williams) นักวิจารณ์ วรรณกรรมและนักทฤษฎีวัฒนธรรมชาวอังกฤษ กลุ่มที่สอง งานของ นักสังคมวิทยาชาวอเมริกันอย่างริชาร์ด เอ. ปีเตอร์สัน (Richard A. Peterson) พอล เอ็ม เอิร์ช (Paul M. Hirsch) และกลุ่มที่สามงาน ของแมกซ์ ฮอกเคอเมอร์ (Max Horkheimer) และอีโอดอร์ ออดอร์โน (Theodor Adorno) นักปรัชญาและนักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ซึ่งงาน

เหล่านี้ผู้เขียนเองเชื่อว่ามีผลต่อการเกิดของนโยบายรัฐบาลที่ว่าด้วย
อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม หรืออุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในปลาย
ยุค 90

บทความที่สาม สำนวณข้อถกเถียงทางปรัชญาเกี่ยวกับอารมณ์
และทฤษฎีอารมณ์สมานกาย โดยปิยณัฐ ประถมวงษ์ นักศึกษาปริญญา
เอกปรัชญา ได้เรียบเรียงข้อถกเถียงและแนวคิดเกี่ยวกับอารมณ์และ
ทฤษฎีอารมณ์สมานกายได้อย่างน่าสนใจ โดยอธิบายถึงอารมณ์ความ
รู้สึกในฐานะที่เป็นอุปสรรคในการใช้เหตุผลและการเข้าถึงความจริง
ทำให้เกิดคู่ตรงข้ามที่แบ่งแยกอารมณ์ความรู้สึกออกจากเหตุผลและ
ตีค่าอารมณ์ความรู้สึกในแง่ลบ ทำให้การศึกษาอารมณ์ความรู้สึกในอีก
แง่มุมหนึ่งมักถูกละเลย ทั้งนี้เพราะอารมณ์ความรู้สึกอาจมีส่วนช่วยใน
การใช้เหตุผลหรือมีส่วนช่วยในกระบวนการการรู้คิดของเราได้อีกด้วย

บทความที่สี่ การศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนและขีดความสามารถ
ในการรองรับได้ เพื่อการบริหารจัดการ วางแผนอนุรักษ์และพัฒนา
สภาพแวดล้อมชุมชน ตำบลบ้านแปง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
โดยผู้เขียน 3 ท่านคือ ชัยวัชร พรหมจิตติพงศ์ ณัฐกฤตดา งามมีฤทธิ์
และ ณภัทร โพธิ์วัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยที่ตระหนักถึง
ผลกระทบและปัญหาจากการขาดคุณค่าของชุมชนที่มีประวัติศาสตร์
อันยาวนาน โดยเฉพาะการจัดการจัดการที่เหมาะสม อันส่งผลกระทบ
ต่อระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และความสมดุลทางธรรมชาติ บทความนี้
ได้เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้ทราบอัตลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่ศึกษา
วิถีชีวิตของประชาชน ความสามารถในการรองรับ และความต้องการ
ของชุมชน เพื่อสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน ผลักดันให้เกิด
การพัฒนาที่ยั่งยืน มีรูปแบบการดำเนินชีวิต การบริหารจัดการสิ่ง
แวดล้อมที่เหมาะสม และรับประโยชน์การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

อย่างเต็มที่

บทความที่ห้า ความร่วมมือของแรงงานข้ามชาติเมียนมาร์ใน
จังหวัดพังงา: กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ยะไข่ โดยกอแก้ว วงศ์พันธุ์
เป็นบทความมาจากส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(วัฒนธรรมศึกษา) สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
กล่าวถึงการสร้างพื้นที่ความร่วมมือของแรงงานข้ามชาติเมียนมาร์ใน
จังหวัดพังงาที่มี 2 รูปแบบ คือ ความร่วมมือภายใต้ความเป็นชาติพันธุ์
เดียวกัน คือ ความร่วมมือของกลุ่มชาติพันธุ์ยะไข่-กลุ่มรักคิดาเมียว
จียะไข่ ทับละมู และความร่วมมือแบบองค์กรเครือข่ายแรงงานข้ามชาติ
ที่ประกอบด้วยแรงงานหลากหลายชาติพันธุ์ของแรงงานข้ามชาติ
เมียนมาร์ในนามกลุ่ม Phang-nga CBOs Center (PCC) โดยเฉพาะ
กลุ่มที่มาจากรัฐยะไข่หรือระกันส่งผลต่อการสร้างกลไกเชิงพื้นที่ใน
ชุมชนไทย หรือพื้นที่อำนาจท้องถิ่นของรัฐไทย

บทความที่หก การพัฒนาด้านความรู้ ด้านทักษะและด้าน
ทัศนคติผ่านการเรียนการสอนเชิงรุก โดย วรณชกร ไชยเดช ก้อง-
กาญจน์ วชิรพจน์ และศศิธร สุวรรณเทพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย
เพื่อการพัฒนาด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติ ผ่านการเรียน
การสอนเชิงรุก (Active Learning) ของนักศึกษาในรายวิชา GEN 351
การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ ภาคการศึกษาที่ 1/2558
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่าหลังจากผ่านการ
เรียนการสอนเชิงรุกแล้วนักศึกษาในรายวิชานี้มีการพัฒนาทั้งสามด้าน
เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ อันสอดคล้องกับการผลิตบัณฑิตที่พึง
ประสงค์และสังคมในศตวรรษที่ 21

บทปริทัศน์หนังสือ โดย จิตประพัฒน์ สายโสภาก ได้นำหนังสือ
เรื่อง NEHRU The Invention of India ของนักเขียนชื่อดังชาวอินเดีย

SHASHI THAROOR ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 2007 โดยสำนักพิมพ์เพนกวิน
มาनाเสนอ เพื่อเสนอเรื่องราวของท่านยวาทะลาล เนห์รู (Jawahar-
lal Nehru) นายกรัฐมนตรีคนแรก ผู้มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐาน
โครงสร้างให้กับประเทศสาธารณรัฐอินเดีย จนได้สมญานามว่าเป็น
“สถาปนิกแห่งอินเดียยุคใหม่” หนังสือเล่มนี้แม้ว่าจะตีพิมพ์มาเกือบ
10 ปีแล้วแต่นับว่าเป็นการเรียบเรียงและวิเคราะห์ชีวิตประวัติของท่าน
เนห์รูได้อย่างน่าสนใจ

เนื่องจากวารสารสังคมศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดพื้นที่
แลกเปลี่ยนและเผยแพร่บทความทางด้านสังคมศาสตร์และศาสตร์
ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงปรารถนาให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสในการอ่านเพื่อนำ
ไปแนวทางหรือต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป

หากมีความผิดพลาดประการใด ขออภัยมา ณ ที่นี้

บรรณาธิการ

ตุลาคม 2559